

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КОМИСИЈА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ И
ПРОВЕРУ КВАЛИТЕТА

Број: 612-00-01444/2012-04

19.7.2012. године

Београд

На основу члана 15 став 4 тачка и члана 17 став 5 Закона о високом образовању („Службени гласник РС” број. 76/05, 100/ 07, 97/08, 44/10) и члана 6, 7, 8. Правилника о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа („Службени гласник РС” 106/06, 112/08.), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 12.04.2013. године у Београду, усвојила је

ИЗВЕШТАЈ О СПОЉАШЊОЈ ПРОВЕРИ ОСИГУРАЊА КВАЛИТЕТА ФИЛОЗОФСКОГ
ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

Високошколска установа **Филозофски факултет Универзитета у Нишу** са седиштем у улици Ђирила и Методија, бр. 2, Ниш, ПИБ: 100664758, Матични број: 07174730, поднела је дана 19.07.2012. године Извештај о самовредновању као и другу документацију од значаја за оцену квалитета.

На основу чл. 6 и 8 Правилника о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа, Комисија за акредитацију и проверу квалитета, образовала је Поткомисију за проверу испуњавања обавеза високошколских установа у вези са квалитетом и одредила рецензенте. На основу Измене и допуне Правилника о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа Комисија је именovala за члана Поткомисије и једног студента. Поткомисија је након посете, непосредним увидом у рад ове високошколске установе и извештаја два независна рецензента сачинила предлог завршног извештаја о спољашњој провери квалитета ове високошколске установе и доставила га Комисији.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета на седници одржаној 12.03.2013. године, разматрала је и усвојила Извештај о спољашњој провери квалитета високошколске установе – **ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ**.

УВОД

Процену унутрашњег система осигурања квалитета **Филозофског факултета Универзитета у Нишу** спровела је поткомисија за посету у саставу:

1. Проф. др Биљана Предић
2. Проф. др Иван Милентијевић
3. Миша Живић, студент

После разматрања Извештаја о самоевалуацији високошколске установе (ВШУ) и проучавања додатних података, као и коришћењем значајних информација добијених путем интервјуа, поткомисија за посету ВШУ је желела да истражи следеће:

- мисију и Визију ВШУ, тј. шта она ради и жели да ради?
- програм имплементације: на који начин ВШУ то ради?
- процес евалуације: на који начин ВШУ потврђује да ради то што треба да ради?
- стратешко планирање: на који начин ВШУ планира да се мења у циљу побољшања сопственог рада/функционисања?

ПРОТОКОЛ ПОСЕТЕ

Протокол посете Филозофском факултету Универзитета у Нишу

04. април 2013. године

09:00-09:30	§ Разговор са руководством Установе: Проф. др Горан Максимовић – декан Проф. др Владимир Ж. Јовановић – заменик председника Савета Проф. др Снежана Милосављевић Милић – продекан Проф. др Бојана Димитријевић – продекан Проф. др Татјана Пауновић – продекан Марина Коцић – секретар § Преузимање допунског материјала § Попуњавање почетне стране извештаја поткомисије
09:30 -10:00	§ Разговор са председником и члановима Комисије за самовредновање Доц. др Бисера Јевтић – председница Проф. др Татјана Стефановић Станојевић – члан Проф. др Снежана Милосављевић Милић – члан Доц. др Горана Ђорић – члан Проф. др Надежда Јовић – члан Доц. др Никола Дедић – члан Доц. др Бранко Горгијев – члан Доц. др Зоран Димић – члан Доц. др Ирена Љубомировић – члан Доц. др Дејан Милутиновић – члан Мр Јелена Лепојевић – члан Љиљана Марковић – члан Ирена Вељковић – члан Весница Кртолица – члан Кристина Милутиновић – студент Јелена Ристић – студент
10:00 -10:30	§ Разговор са руководиоцима студијских програма Проф. др Драгана Захаријевски – управник дпт. за Социологију Проф. др Ема Миљковић Бојанић – управник дпт. за Историју Доц. др Небојша Милићевић – управник дпт. за Психологију Доц. др Бисера Јевтић – управник дпт. за Педагогију Проф. др Србољуб Димитријевић – управник дпт. за Филозофију Доц. др Драгана Павловић – управник дпт. за Новинарство Доц. др Михаило Антовић – управник дпт. за Англистику Проф. др Надежда Јовић – управник дпт. за Српски језик Проф. др Данијела Поповић – управник дпт. за Српску и комп. књ. Доц. др Дејан Марковић – управник дпт. за Руски језик и књ. Доц. др Селена Станковић – управник дпт. за Француски језик и књ. Проф. др Савка Благојевић – управник Центра за стране језике Проф. др Данијела Гавриловић – шеф Катедре, дпт. соц. Доц. др Гордана Стојић – шеф Катедре, дпт. соц. Проф. др Љубиша Митровић – професор емеритус доц. др Бобан Арсенијевић – члан ННВ
10:30-11:00	§ Разговор са представницима студентског парламента и студентских организација, студенти:

	<p>Ненад Анжел, студент продекан Милан Виденовић, председник Парламента Горан Младеновић, члан Студентског парламента Тамара Вујчић, члан Студентског парламента Јелена Ристић, члан Студентског парламента Кристина Милугиновић, члан Студентског парламента Јелена Стојковић, члан Студентског парламента Дејан Антић, члан Студентског парламента Невен Обрадовић, члан Студентског парламента Андријана Васић, члан Студентског парламента</p>
11:00-11:30	<p>§ Разговор са осталим представницима ВШУ Марина Коцић – секретар Весна Ристић Ранђеловић – Шеф службе за наставу и студ. питања Весна Милутиновић – Шеф службе за мастер и докторске студије Бранкица Милосављевић – Управник библиотеке Предраг Петровић – Рачунарски центар Јелена Николић – Шеф финансијске службе Сандра Ђорђевић – Служба за опште и правне послове Ирена Вељковић – Центар за унапређење квалитета, акредитацију и међународну сарадњу Маја Стојковић – Издавачки центар Мирјана Коцић – Шеф техничке службе</p>
11:30-12:00	<p>§ Обилазак простора у циљу сагледавања квалитета услова за реализацију наставног и научног процеса (амфитеатри, учионице, вежбаонице, лабораторије, студентска служба, библиотека, читаоница за студенте и интернет лабораторија, архива, простор за студентски парламент и др.), као и провера услова за реализацију стручне праксе.</p>
12:00-12:30	<p>§ Завршни разговори: Проф. др Горан Максимовић – декан Проф. др Снежана Милосављевић Милић – продекан Проф. др Бојана Димитријевић – продекан Проф. др Татјана Пауновић – продекан Ненад Анжел – студент-продекан доц. др Бисреа Јевтић – председница Проф. др Татјана Стефановић Станојевић – члан Проф. др Надежда Јовић – члан Доц. др Зоран Димић Мр Јелена Лепојевић – члан Љиљана Марковић – члан Ирена Вељковић – члан Александра Стојиљковић – члан, студент Јелена Ристић – члан, студент</p>

1. СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Институционализовани систем управљања квалитетом на Факултету успостављен је 2007/2008. академске године, у оквиру припрема за акредитацију постојећих студијских програма. Поступак самовредновања спроведен је у свим областима обезбеђивања квалитета које су предвиђене Законом о високом образовању.

Поступак самовредновања организовала је и спровела *Комисија за унапређење квалитета* Филозофског факултета, коју чине представници наставног и ненаставног особља: дванаест чланова из реда наставника и сарадника, два члана из реда ненаставног особља и два студента. У поступку су учествовали сви релевантни органи, тела и службе Факултета. У поступку самовредновања

коришћене су анализе службене документације и извештаја стручних служби, квантитативне анализе, квалитативно-дескриптивне анализе, и дискусије у оквиру стручних тела Факултета и Комисије за унапређење квалитета. Обрада и анализа података вршена је према методолошким упутствима Комисије за унапређење квалитета.

Основни метод за анализу и процену тренутног стања у домену појединачних параметара квалитета била је SWOT анализа, која нуди јасан оквир за формулисање корективних мера и активности за побољшање квалитета у релевантним сегментима.

Основни подаци о Факултету дати су врло прегледно и садржајно, а обухватају *Преглед истријског развоја*, *Сумарни приказ актуелног стања на Факултету* у коме је значајно истаћи чињеницу да је Филозофски факултет успоставио академску сарадњу са различитим институцијама у земљи и иностранству. Мисија Филозофског факултета формулисана је концизно и добро слика суштину, а односи се на настојања Факултета да конципира и реализује високошколско образовање, научна истраживања и стручни рад у области друштвених и хуманистичких наука, и да промовише и негује вредности креативног и критичког мишљења, академског интегритета и професионалне етике.

Стратегија обезбеђења квалитета донета је одлуком Савета факултета бр. 473/1-2 од 24. 12.2007. Из докумената везаних за обезбеђивање квалитета могло би се закључити да политика осигурања квалитета *одражава мисију и вредности одговарајуће Установе*, и да је уско повезана са релевантним плановима и активностима високошколске установе у смислу стратешке организације.

Општи је утисак да је Факултет врло професионално приступио раду на стварању услова за обезбеђивање квалитета, те да чини успешне конкретне активности на спровођењу стратегије, акционог плана и других докумената, односно дефинисаних задатака којима се осигурава мотивисање свих запослених на Факултету за активно укључивање у стварање културе квалитета.

2. СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

Прегледом документа *Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе* закључује се да је достављена документација која се односи на установљеност стандарда и поступака за унапређење квалитета високошколске установе.

План рада Комисија за унапређење квалитета је усвојен на седници ННВ, 16. маја 2012. године. Планирање се заснива на интерној евалуацији наставних садржаја, предагосшких способности наставника и сарадника, евалуацији ненаставног особља, свих служби, техничке опремљености и осталих услова студирања, евалуацији рада органа управљања и руковођења, оцени степена задовољства студената.

Слабе тачке у вези са испуњењем овог стандарда нису уочене. Јаким странама Извештаја Комисије могу се сматрати оцене адекватности предузетих мера и закључци којима се треба руководити за наредну евалуацију. Посебна пажња посвећена је инструментима евалуације, као и мерама на подстицању корекција наставника код којих је изражена слабија оцена наставног рада. Дobar је корак у смилу унапређења информисања учињен ИНФО данима Факултета, чиме је постигнута боља информисаност будућих студента и обезбеђивање боље основе за избор способнијих студената.

Укупна оцена поступака обезбеђивања квалитета могла би се сумирати у констатацији: садржајно, студиозно, организовано осмишљено, што је подршку имало, свакако, у учешћу Факултета у ТЕМПУС пројекту – Унутрашње обезбеђење квалитета на универзитетима у Србији.

3. СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

На основу описа и датих података може се констатовати да постоји Статутом нормативно регулисана организациона структура, дакле формално инсталирана тела са јасно одређеним задацима у областима унутрашњег осигурања квалитета на Факултету. Подаци о квалитету прикупљају се инструментима који се односе на све стандардима предвиђене аспекте квалитета.

Упитник за вредновање педагошког рада наставника и сарадника од стране студената конструисан је у складу са препорукама које су добијене као резултат учешћа Факултета на ТЕМПУС пројекту *Унутрашње обезбеђивање квалитета на универзитетима у Србији*. У процесу мониторинга и обраде података учествовали су представници Студентског парламента Факултета.

Јаче стране у смислу испуњености овога стандарда односе се на чињеницу да су налази снимања и закључци анализа самовредновања укључени у мере за унапређивање квалитета, као и структурна обезбеђеност укључености наставника и студената у одлучивању о

организацији студија. Утисак је да су уопште учињени велики помаци ка препознавању начина да се етаблира култура квалитета на Факултету.

Могло ди се, дакле закључити да је стандард испуњен, а предлог за корак даље у овом смислу можда би могао дас значи јаче наглашавање препознавања елемената културе квалитета на основном нивоу- департману, јер се култура квалитета најбоље инсталира „изнутра“; промене иду најбоље ако се предузимају и догађају се на нивоу унутрашњих дискурса међу колегама у мањим групама, полазећи од једноставних заједничких, тимски организованих послова. **Но, утисак је да се до сада, ипак, у смислу препознавања путева стварања културе Факултета на Факултету доста урадило. Овоме, свакако, допринси добра организациона структура, јасна усмереност и удубљивање у све ово путем пометнутог ТЕМПУС пројекта.**

4. СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ

Филозофски факултет у Нишу доставио је неопходни документацију за анализу квалитета студијског програма. На Факултету је акредитовано 11 смерова на *основним академским студијама*: филозофија, социологија, педагогија, психологија, историја, србистика, англистика, руски језик и књижевност, комуницирање и односи с јавношћу, француски језик и књижевност и новинарство;

На **мастер академским студијама** је акредитовано 7 програма: педагогија, психологија, англистика, новинарство, историја, филологија и социологија, док је на **докторским студијама** 5 програма: социологија, психологија, филологија, медији и друштво и историја. Укупно уписаних на свим смеровима и нивоима студија ј у академским: 2008/09. 2009/10. 2010/11. 2011/12. је по годинама: 578; 518; 665; 639.

Приложена је табела која омогућава увид у исходе учења за различите програме. У дефинисању исхода се код свих предмета на свим нивоима студија на Факултету пристило студиозно.

Анализом докумената приложених уз овај стандард, закључује се да су механизми праћења квалитета студијских програма добро одређени. Одређивање исхода урађено је студиозно и усаглашено са дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања у датој научној области. Образложени су начини којима се успоставља склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања; а одређене су и методе наставе оријентисане ка учењу студената и систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења. Значајно је и да се на Факултету врше процене у којој мери се постигнути резултати поклапају са планираним исходима учења, као и да се води рачуна о времену оптерећења студената, те да су у мониторинг наведеног укључени и студенти. Методом SWOT анализе разматрани су и квантитативно оцењивани предвиђени елементи. Факултет се озбиљно посветио и питањима пролазности студената, трајању студија, потребама тржишта рада у оквиру ТЕМПУС пројекта.

5. НАСТАВНИ ПРОЦЕС

Резултати евалуације од стране студената и самоевалуације добијени у току школске 2011/12. године показали су да је настава на Факултету оцењена као интерактивна, уз обавезно укључивање примера из праксе, да подстиче студенте на размишљање и креативност, као и на самосталност и примену стечених знања, што се посебно види у изради самосталних радова студената. Програм рада Факултета налази се на сајту, а у њему су свима, како студентима, тако већ и кандидатима заинтересованим за упис доступни сви релевантни подаци. Са потребама и могућностима студената усклађен је план и распореда наставе, као и распоред провере знања, уз консултацију Студентског парламента направљен је распоред испитних рокова.

Наставници и сарадници Филозофског факултета похађају семинаре стручног усавршавања у земљи и иностранству и учествују у реализацији различитих пројеката, што значајно доприниси развијању њихових педагошких компетенција.

Факултет је доставио све предвиђене информације за сагледавање овога стандарда. Исходи учења су прецизно написане изјаве о томе шта би студент требало да зна, разуме или можда демонстрира на крају одређене јединице учења. Осмишљавање курсева на основу исхода учења води ка приступу који је више оријентисан студенту, те исходи учења представљају конкретне намере студијског програма, модула или курса. Из претхоног произлази да је квалитет насатавног процеса на Филозофском факултету усмерен еманципаторном дидактиком, те да се у основи заснива на критичкој педагогији која очекује инреактивни

приступ у процесима учења и усмереност студената ка самоорганизованом и самоодређеном процесу учења у настави, а и изван ње.

6. НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ, УМЕТНИЧКИ И СТРУЧНИ РАД

Филозофски факултет у великој мери испуњава захтеве стандарда 6, што је резултат значајне пажње поклањане у протеклом извештајном периоду научно-истраживачком раду, научним публикацијама, јачању издавачке делатности Факултета, и свим активностима које имају за циљ унапређење научноистраживачког рада.

У овом тренутку, Факултет је носилац два пројекта, и партнер у реализацији још 17 пројеката основних истраживања које финансира Министарство просвете и науке Републике Србије. Укупно 70 наставника и сарадника Факултета учествује у реализацији ових 19 пројеката основних истраживања за конкурсни период 2011–2014. године. Од 2009. године, шест наставника и сарадника учествовало је у својству сарадника или консултанта на осам регионалних и међународних или међународно подржаних пројеката. У протеклом конкурсном периоду, 2006-2010. године, 49 наставника и сарадника Факултета било је ангажовано на 15 пројеката Министарства, а Филозофски факултет био је носилац два пројекта.

Факултет је био домаћин и организатор научних скупова, конференција, круглих столова и семинара на иницијативу већа департмана, а настављено је и организовање две традиционалне годишње конференције – Департмана за психологију и Департмана за англистику. У овом извештајном периоду, само у току 2010/2011. године на Факултету је организовано 17 научних скупова, од тога две међународне конференције са између 150 и 300 учесника.

У последњем усвојеном Извештају о раду Факултета за школску 2010/2011 годину, сумирани су подаци о значајној научној продукцији – укупно 139 публикација међународног значаја и 367 публикације националног значаја, од тога, 17 публикација међународног значаја у категоријама М10 (1 М12, 16 М14 и 2 М18), 34 рада у часописима међународног значаја у категоријама М20 (8 М23, 26 М24) и 87 у зборницима са међународних научних скупова категорије М30 (4 М32, 23 М33 и 60 М34). Публикација националног значаја чији су аутори наставници и сарадници Факултета било је 110 у категорији М40, 77 у категоријама М50 и 180 у категоријама М60. Основан је Издавачки центар као засебна организациона јединица Факултета која је званично започела рад 01.10.2011. године. Два часописа категорисана су одлуком Министарства просвете и науке: *Годишњак за социологију* (М52,) и *Philologija Mediana* (М52). Филозофски факултет постао је и суиздавач часописа *Култура полиса*, овај часопис је рангиран у категорији М51. Поред тога, четири наставника и сарадника Филозофског факултета чланови су уређивачког одбора часописа за друштвене и хуманистичке науке *Теме*, који издаје Универзитет у Нишу, а који је на листи научних часописа Министарства просвете и науке већ више година рангиран у категорији М24.

Факултет има сву потребну документацију, прилоге и табеле који су тражени овим стандардом. Укључен је у домаће и међународне пројекте, а садржај и резултати научноистраживачког рада синхронизовани су са циљевима Факултета и стандардима високог образовања и истраживања. Могло би се констатовати да Факултет посвећује дужну пажњу овом, свакако, највреднијем сегменту свога рада, дакле испуњава захтеве овога стандарда, што и очекује од институције која је регистрована као НИО. Број индексираних радова и објављених монографија и других научних радова говори у афирмативној мери да је научноистраживачка активности довољна за национално и интернационално препознавање институције и међународну сарадњу на овом пољу. Такође је значајно да су ментори докторских дисертација, према публикацијама из рецензираних часописа компетентни за области које су менторисали. Научноистраживачки рад има адекватно место у лепези активности Факултета; обухваћен је акционим планом и има јасно дефинисану сопствену политику у области научноистраживачког рада којом омогућава подршку младим истраживачима.

Из анализе јаких и слабих страна овога аспекта рада Факултета види се да је у извештајном периоду Филозофски факултет значајно унапредио квалитет научноистраживачког рада, као да настоји да критички сагледа и конципира реалне активности у предстојећем периоду. Број наставника и сарадника ангажованих на пројекту растао је у протеклом периоду али још увек однос ангажованих на пројектима према укупном броју наставника и сарадника на Факултету не прелази 50%. Уочава се и чињеница да је неповољан однос првенствено одраз чињенице да на пројектима није ангажован довољан број млађих научника, нарочито оних у звању сарадника. У наредном периоду планира се

интензивнији рад на конципирању и реализацији међународних научноистраживачких пројеката, јачање међународне сарадње у домену научних истраживања, и иницирање више заједничких пројеката са партнерским институцијама из иностранства. Мада је информисаност наставника и сарадника о могућностима и процедурама за конкурисање код међународних фондација знатно боља него у протеклом периоду, сматра се да је потребно радити на јачању институционалне подршке Факултета у тој области, едукацијом запослених у стручним службама за пружање помоћи у изради пројектне документације, едукацијом млађих наставника и сарадника за припрему пројектне документације, и слично. Из претходног се види врло реалан однос у сагледавању потреба за унапређивањем овога домена рада Факултета.

7. НАСТАВНИЦИ И САРАДНИЦИ

На Филозофском факултету у овом тренутку наставно особље чини 161 стално запослени – 92 наставника и 69 сарадника. Звање редовног професора имају 22 наставника, ванредних професора је 29, а доцента 34. У наставничком звању је још 6 наставника страног језика и један предавач. Од укупно 69 сарадника, њих 8 је у звању сарадника у настави, а 53 у звању асистента, уз 2 лектора и 6 виших лектора. Да би се обезбедило квалитетно реализовање наставе на свим нивоима студија, још 16 наставника ангажовано је на основу уговора о допунском раду (ангажовању), а 8 страних лектора ангажовано је по основу различитих уговора и међународне сарадње. Списак стално запослених наставника и сарадника доступан је на интернет страници Факултета.

Када је реч о развоју наставног кадра у протеклом периоду (2008-2012) изабрано је преко 30 квалитетних младих сарадника на више департмана, што је неопходан предуслов за дугорочно планирање унапређења квалитета наставног кадра на Факултету. Затим, у протекле две године уведена је пракса да сарадници по стицању доктората одмах добијају могућност да буду бирани у звање доцента, јер је за мотивисање млађих наставника и сарадника за интензиван научни развој посебно важно развијати код њих осећај да их Факултет подржава у развоју и напредовању. Може се рећи да план унапређења квалитета наставног кадра на Факултету подразумева, са једне стране, јачање постојећих капацитета, али, са друге стране, и обogaћивање наставног кадра мотивисањем квалитетних нових наставника да своју професионалну каријеру вежу за Филозофски факултет.

Мада су ови збирни квантитативни показатељи за читав Факултет сасвим задовољавајући, анализе Факултета наглашавају да структура наставника није једнако повољна на свим студијским програмима. У предстојећем периоду пажња ће бити усмерена на кадровски развој оних департмана који имају неповољнију структуру наставника и сарадника, а на департманима који су адекватно кадровски развијени водиће се брига о благовременом обезбеђивању научног и наставног подмлатка.

У погледу Стандарда 7, може се рећи да Филозофски факултет у великој мери задовољава захтеве, али да су у протеклом периоду идентификоване области у којима је могуће и потребно даље радити на унапређењу квалитета. Ово је, свакако, одраз високе свести о потреби неговања културе квалитета, као и високих компетенција постојећег кадровског потенцијала, садржан у широким видцима и доброј научној усмерености, што у извесном смилу гаранције за даљи развој кадровског потенцијала Факултета.

8. СТУДЕНТИ

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Факултет је ускладио број студената који уписује са кадровским, просторним и другим могућностима, а такође анализира анкете студената о процени објективности оцењивања и на основу тога доноси предлог мера и активности за успостављање објективности и принципијелности наставника у процесу оцењивања, као и предлог мера и активности које обезбеђују усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма.

Просек пролазности је изнад 50%. Ако се успешност студената посматра као показатељ квалитета оцењивања, може се рећи да је у протеклом периоду Факултет у потпуности задовољавао Стандард 8, јер су редовно испуњаване квоте за упис студената у наредну годину студија у статусу буџетских студената.

Анализа података из претходног извештајног периода, како оних о резултатима пријемних испита и квалитету нових студената, тако и оних о успешности и ефикасности студената у току студија, показује да Филозофски факултет у великој мери задовољава захтеве Стандарда 8.

Може се закључити да квалитет студената представља значајну „снагу” Факултета, захваљујући, са једне стране, одличној селекцији нових студената, а са друге стране, и континуираном залагању за повећање ефикасности студирања и успешности студената.

9. КВАЛИТЕТ УЦБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

Библиотека Факултета у великој мери задовољава Стандард 9. Набавком и објављивањем уџбеничке и друге литературе Факултет обезбеђује студентима доступност наставних материјала предвиђених курикулумима предмета на свим студијским програмима. У овом извештајном периоду, уочени су поједини предмети на којима је оцена студената за обим и савременост литературе била нижа од осталих оцена, или чак у потпуности незадовољавајућа. Факултет у великој мери задовољава Стандард 9 и када је у питању квалитет библиотечких ресурса, али велику „слабост” и велики проблем представља недостатак простора за рад и развој библиотеке.

Закључак је да постоји добро развијен институционални оквир за праћење и унапређење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса – правилници и општи акти Факултета и Универзитета у Нишу. Правилник о уџбеницима је донет још у првом периоду самовредновања, али у његовој примени нису уочени недостаци који би захтевали значајније измене. Квалитет информатичких ресурса значајно је унапређен у протеклом периоду. Постоји одличан потенцијал и за даље унапређење квалитета информатичких ресурса. Квалитет библиотечког фонда, особља библиотеке, организације рада и доступности библиотечких ресурса је одличан. Факултет има одличан потенцијал и за даљи развој ових библиотечких ресурса, осим у погледу простора који представља велики проблем. Библиотечки фонд развија се у складу са потребама студијских програма и научноистраживачких пројеката. Набавка уџбеника и литературе врши се на захтев већа департмана и у складу са утврђеним потребама.

10. УПРАВЉАЊЕ ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

По свим посматраним показатељима, може се закључити да Факултет у овом тренутку задовољава Стандард 10, и да је квалитет управљања, пословођења, и ненаставне подршке на задовољавајућем нивоу. Овакав закључак подржавају и интерни и екстерни показатељи – анализа институционалног уређења у овој области квалитета, али и мишљење студената. Средње оцене студената о питањима која су у оквиру овога стандарда крећу се од 3,55 до 4,51, што се може сматрати сасвим задовољавајућим.

Факултет има сву неопходну документацију за анализу овог стандарда. Такође, констатује се да постоји довољан број библиотекара и особља за послове информатичких система, а што се ненаставног особља тиче, такође се констатује да испуњава стандард. Ово се односи и на број квалификованог особља за обављање секретарских послова и послова студентске службе. Процеси одлучивања, компетенције и одговорности јасно су дефинисани, а организациона структура и процедуре обезбеђују да су у процесе одлучивања у вези са студијским програмима укључени и наставници и студенти.

11. ПРОСТОР И ОПРЕМА

На основу приложених података, може се закључити да Филозофски факултет испуњава Стандард 11 у погледу обима, намене, структуре и квалитета простора, и да је у протеклом периоду предузео конкретне мере и активности за унапређење квалитета простора за рад на Факултету.

Закључак је да је Факултет доставио сву документацију и све прилоге који су затражени, као и све табеларне податке који се односе на овај стандард. Има довољно простора за извођење наставе у односу на укупан број студената (3,86м² по студенту), за рад студентског парламента, радни простор за наставнике и сараднике као и да је број места у амфитеатру, учионици и лабораторији за сваког студента задовољавајући. На основу достављене листе просторија види се да је простор у складу са потребама образовног процеса, мада се у извештају о самовредновању наводи да још увек није решен проблем недовољног простора у читаоници библиотеке, и магацинског простора за библиотечки фонд. Постоје проблеми са коришћењем јединствене електронске базе података у службама, а компјутерске учионице које се иначе

користе за наставу немају довољно слободних термина за коришћење компјутера и интернета за самостални рад студената – домаће задатке, израду семинарских радова, и слично. Зграда није покривена бежичним интернет приступом.

12. ФИНАНСИРАЊЕ

Будући да Факултет реализује укупно 18 акредитованих студијских програма, дугорочна стабилност финансирања из средстава оснивача у овом тренутку се процењује као добра, а очекује се да буде још боља ако Факултет добије акредитацију за планиране нове студијске програме. У протеклом периоду повећано је учешће наставника Факултета у пројектима које финансира Министарство просвете и науке, а тиме и квалитет овог извора финансирања. Сопствени приходи Факултета у овом тренутку процењују се као стабилни и са добром перспективом, захваљујући првенствено заинтересованости самофинансирајућих студената. Факултет процењује да је то резултат бриге о квалитету студија и услова студирања, и да ће то и у наредном периоду представљати значајну снагу Факултета, уколико се и даље буде спроводила политика унапређења квалитета утврђена стратешким циљевима Факултета. На Факултету се спроводи рационална и транспарентна финансијска политика. Финансијским планом распоређују се адекватна средства за оне активности које изражавају стратешко опредељење Факултета за унапређивање квалитета наставног и научног рада, што даје позитиван повратни ефекат и на квалитет финансирања.

13. УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

На Филозофском факултету постоје и делују две организације студената – *Савезстудената* и *Студентска унија Филозофског факултета*. Факултет омогућава и подстиче и институционално укључивање студената у рад Факултета у свим значајним областима, преко студента продекана и представника Студентског парламента у органима Факултета. Студентски парламент у протеклом периоду био је врло активно укључен у рад Факултета. Представници Студентског парламента учествују у комисијама за рангирање кандидата на пријемном испиту, приликом избора наставника редовно се прибавља мишљење студената о педагошком раду наставника, а представници студената учествују и у раду већа департмана када се расправља о питањима од значаја за студенте. Представници студената чине 20% састава Наставно-научног већа Факултета а заступљени су и у Савету факултета. У складу са Законом и Статутом Факултета, представници студената чланови су Комисије за унапређење квалитета и учествују у активностима за праћење и процењивање квалитета у различитим областима, као и у процесу периодичног самовредновања.

Факултет је обезбедио институционално укључивање студената у рад Факултета на свим важним нивоима – представници студената чланови су Наставно-научног већа, Савета Факултета и Комисије за унапређење квалитета, а Студент-продекан учествује у раду управе Факултета.

14. СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ, ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА И ЈАВНОСТ РАДА

Факултет је доставио сву неопходну документацију и прилоге који су тражени овим стандардом. Факултет је донео Стратегију обезбеђења квалитета и овај документ је доступан јавности. Стратешко планирање и ресурси неопходни за остваривање циљева утврђени су врло студиозно и могло би се рећи да представљају сигуран пут ка изградњи културе квалитета у академској заједници. Овome свакако доприносе начини систематског прикупљања података за оцену квалитета, чему се посвећује адекватна пажња, као и редовним повратним информацијама од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација, о компетенцијама дипломираних студената. Јавност поступака самовредновања и налаза у складу је сасвим са интенцијама обезбеђења квалитета.

ЗАКЉУЧНИ КОМЕНТАР

Добре стране

1. Извештајем Комисије су добро оцењене предузете мере и дати су закључци којима се треба руководити за наредну евалуацију. Адекватна пажња је посвећена и инструментима евалуације, као и мерама на подстицању корекција наставника са слабијим оценама наставног рада. Предузете су мере ка подизању нивоа информисаности будућих студента. Поступак обезбеђивања квалитета је садржајан, студиозан, организован и добро осмишљен.
2. Установа дефинише стандарде и поступке за обезбеђивање квалитета.
3. Факултет је адекватно одредио механизме за праћење квалитета студисјких програма.
4. Одређивање исхода учења је урађено студиозно. Осмишљавање курсева на основу исхода учења води ка приступу који је више оријентисан студенту, те исходи учења представљају конкретне намере студијског програма, модула или курса.
5. На Факултету се врше процене у којој мери се постигнути резултати поклапају са планираним исходима учења, води се рачуна о времену оптерећења студената, а у мониторинг наведеног укључени су и студенти.
6. Факултет се озбиљно посветио и питањима пролазности студената, трајању студија, потребама тржишта рада у оквиру ТЕМПУС пројекта.
7. Квалитет наставног процеса на Филозофском факултету усмерен је еманципаторном дидактиком, и у основи се заснива на критичкој педагогији која очекује интерактивни приступ у процесима учења и усмереност студената ка самоорганизованом и самоодређеном процесу учења у настави, а и изван ње.
8. Из анализе јаких и слабих страна овога аспекта рада Факултета види се да је у извештајном периоду Филозофски факултет значајно унапредио квалитет научноистраживачког рада, као да настоји да критички сагледа и конципира реалне активности у предстојећем периоду.
9. Може се закључити да квалитет студената представља значајну „снагу” Факултета, захваљујући, са једне стране, одличној селекцији нових студената, а са друге стране, и континуираном залагању за повећање ефикасности студирања и успешности студената.
10. Постоји добро развијен институционални оквир за праћење и унапређење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса – правилници и општи акти Факултета и Универзитета у Нишу.
11. Квалитет библиотечног фонда, особља библиотеке, организације рада и доступности библиотечких ресурса је одличан.
12. Обезбеђена је дугорочна стабилност финансирања.
13. На свим потребним нивоима обезбеђено је укључивање студената у рад Факултета.

Слабости

1. Број наставника и сарадника ангажованих на пројекту растао је у протеклом периоду али још увек однос ангажованих на пројектима према укупном броју наставника и сарадника на Факултету не прелази 50%. Уочава се и чињеница да је неповољан однос првенствено одраз чињенице да на пројектима није ангажован довољан број млађих научника, нарочито оних у звању сарадника.
2. Факултет има одличан потенцијал за даљи развој библиотечких ресурса, осим у погледу простора који представља велики проблем. Сељењем групе за Хемију, Факултет ће добити потребан простор.
3. Постоје проблеми са коришћењем јединствене електронске базе података у службама, а компјутерске учионице које се иначе користе за наставу немају довољно слободних термина за коришћење компјутера и интернета за самостални рад студената – истраживање, домаће задатке, израду семинарских радова, и слично. Зграда није покривена бежичним интернет приступом.

РЕЗИМЕ ПРЕПОРУКА

Од Факултета се у наредном периоду очекује да

1. **Створити услове за веће пројектно ангажовање млађих научника, првенствено оних у звању сарадника.**

2. Обезбедити простор за даљи развој библиотечког капацитета Установе.
3. Унапредити квалитет информатичких ресурса, како би студентима бли доступни током целог дана.

ДОСТАВЉЕНО

- Националном савету за високо образовање
- Министарству просвете, науке и технолошког развоја
- Установи
- Архиви КАПК

ПРЕДСЕДНИК

Проф. др Ендре Пап